10/06/2026

Ο Μητροπολίτης Μάνης για την αποχριστιανοποίηση, τη χριστοκεντρικότητα και την αξία της απολογητικής

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Εχθές 9 Ιουνίου 2026 εορτή του αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας, ο Σεβ. Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος Γ' συλλειτούργησε μ' άλλους Αρχιερείς στον Ι. Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Αμαρουσίου, ημέρα που άγει τα ονομαστήριά του και ο επιχώριος Μητροπολίτης Κηφισίας, Αμαρουσίου, Ωρωπού και Μαραθώνος κ. Κύριλλος και κήρυξε τον θείο λόγο.

Στο κήρυγμά του ο Σεβ. Μάνης μεταξύ των άλλων είπε:

«Ὁ ἅγιος Κύριλλος, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας εἶναι ἕνας πατέρας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ 5ου αἰ. πού ἔζησε στήν μεγάλη πόλη τῆς Ἀλεξάνδρειας.

Προήδρευσε τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου πού συνεκλήθη τό 431 μ.Χ. στήν Ἔφεσο γιά τήν καταπολέμιση τῆς αἱρέσεως τοῦ Νεστοριανισμοῦ. Ἦταν τότε τό σπουδαιότατο θέμα τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ, τῆς θείας καί ἀνθρωπίνης καί συνάμα ἦταν ἡ Σύνοδος πού μαζί μέ τό Χριστολογικό δόγμα καθώρισε καί γιά τήν Παναγία τόν ὅρο «Θεοτόκος».

Τά συγγράμματα τοῦ ἁγίου Κυρίλλου εἶναι πολλά καί διακρίνονται γιά τήν σαφήνεια, τήν ὀξύνεια καί τήν ἀκρίβεια. Κατέστη, πράγματι, σπουδαῖος δογματικός Πατήρ τῆς Ἐκκλησίας καί μάλιστα ὁ Ἀναστάσιος Σιναΐτης τόν ὀνόμασε «σφραγῖδα τῶν πατέρων».

Ἀλλά ἀξίζει νά προσέξουμε ἀπό τόν ὅλο βίο του καί νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι ὁ ἅγιος Κύριλλος εἶχε σπουδαῖα ἀπολογητικά ἐνδιαφέροντα. Δηλαδή, τόν ἐνδιέφερε νά δώσει ἀπαντήσεις στά ποικίλα θεολογικά προβλήματα πού ἐμφανίστηκαν στήν ἐποχή του. Καί, τῷ ὄντι, ἔδωσε ἀπαντήσεις καί ἀγωνίστηκε γιά τήν ὀρθή πίστη καί ἰδιαίτερα γιά τόν Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ, τόν Ἰησοῦ Χριστό.

Ἔτσι ἀνοίγεται ἐνώπιόν μας ἕνα θέμα πού ὀνομάζεται: Ἀπολογητική.

Τί εἶναι ὅμως ἡ Ἀπολογητική; Εἶναι ὁ χριστιανικός διάλογος μέ τό φρόνημα τοῦ κόσμου, μέ τόν κοσμικό λόγο, μέ τόν ἀρνητικό λόγο. Εἶναι ἡ ὑπεράσπιση τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως. Ἡ ζῶσα μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶναι τό φῶς ἀπέναντι στό σκότος. Εἶναι ἡ ἀλήθεια ἔναντι τοῦ ψεύδους. Ἀπολογητική εἶναι ἡ θεολογία πού ἀπαντᾶ.

Ἱστορικά, ὑπῆρχαν κατ' ἐποχές διάφοροι ἀσεβεῖς πού διετύπωναν κατηγορίες καί συκοφαντίες ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας. Τούς πρώτους αἰῶνες ἦσαν οἱ εἰδωλολάτρες καί οἱ Ἰουδαῖοι. Ἀργότερα ἐνεφανίστηκαν ἄλλοι ἀρνητές, ἄθεοι, αἱρετικοί κἄ. Ἐξωτερικοί ἐχθροί ἀλλά καί ἐσωτερικοί, δηλαδή ψευδοδιδάσκαλοι καί ψευδοπροφῆτες.

Ἀλλ' ὅμως, ὡρισμένοι διακεκριμένοι καί μορφωμένοι χριστιανοί ἀπήντησαν στίς διάφορες κατηγορίες κατά τοῦ Εὐαγγελίου καί ὑπερασπίστηκαν τήν πίστη στό Χριστό. Αὐτοὶ ὠνομάσθησαν Ἀπολογητές, ὅπως ἦσαν οἱ: Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος, Ἀθηναγόρας, Θεόφιλος, Ἀριστείδης κἄ. Κυρίως τόν 4ο αἰ. καί 5ο αἰ. ἀλλά καί τούς ἑπόμενους αἰῶνες, ἦλθαν οἱ θεοφόροι ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι μίλησαν, κήρυξαν, ἔγραψαν, θεολόγησαν καί ὑπερασπίστηκαν τήν ὀρθόδοξη χριστιανική διδασκαλία. Μεταξύ αὐτῶν, λοιπόν, εἶναι καί ὁ σήμερον ἑορταζόμενος

ἅγιος Κύριλλος, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας.

Καί βέβαια οἱ πεπαιδευμένοι καί θεοφόροι ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἤξεραν νά κάμνουν Ἀπολογητική. Δέν ἦταν μία μοναχά μονομέρεια τῆς διάνοιας, ἀλλά ἕνα βίωμα πίστεως, μία μαρτυρία ζωῆς αὐθεντικῆς ἐν Χριστῷ, γιατί ἡ Ἀπολογητική δέν εἶναι μόνο θεωρία, ἀλλ' εἶναι πρωτίστως μετοχή στήν ἐν Χριστῷ ζωή.

Ὡστόσο, οἱ καιροί εἶναι παράλληλοι. Δέν ὑπάρχουν μόνον οἱ συκοφάντες καί οἱ ὑβριστές τοῦ χριστιανισμοῦ. Μία σοβαρή διαπίστωση στίς μέρες μας εἶναι καί τό φαινόμενο ἐνίοτε τῆς ἀποχριστιανοποίησης μέ ποικίλες μορφές καί διακυμάνσεις. Καί τοῦτο ἐμφανίζεται ὅλο καί περισσότερο στό εὐρωπαϊκό γίγνεσθαι. Τοὐτέστιν, ὁ Χριστός στό περιθώριο, ὄχι στό κέντρο τῆς ζωῆς μας, ὄχι στό δημόσιο βίο, ὄχι στή προσωπική μας ζωή. Καί βέβαια ἀπό κοντά προκαταλήψεις, ἡμιμάθεια, ἄγνοια καί πεπλανημένες ἀντιλήψεις γιά τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία Του. Καί εἰδικότερα, μία ἀπομάκρυνση ἀπό τήν χριστιανική διδασκαλία σέ πρακτικά ζητήματα ἀπό τόν οἰκογενειακό βίο μέχρι τά θέματα βιοηθικῆς. Καί τά παραδείγματα εἶναι πολλά καί καθημερινά, σέ πόλεις καί χωριά. Ἐνίοτε ἀνεβαίνει ὁ λογισμός: Μήπως δέν ἦλθε, δέν κήρυξε ὁ Χριστός ἤ τό χειρότερο, μήπως φροντίσαμε νά τόν διώξουμε ὅπως ἐκεῖνοι οἱ Γαδαρηνοί τοῦ Εὐαγγελίου. Ποῦ εἶναι ὁ Χριστός καί πόσο ἐπηρεάζει καί διαμορφώνει τό εἶναι μας; Τόν θέλουμε τόν Χριστό καί τό Εὐαγγέλιό Του, τίς ἐντολές Του, τά «αἰώνια ρήματα»;

Γι' αὐτό, στίς μέρες μας προβάλλει ἐπιτακτικό τό χρέος γιά ηὐξημένη προσοχή, γιά μιά ἐπαγρύπνηση. Τό σύνθημα τοῦ Ἀπ. Παύλου πρός τόν μαθητή του Τιμόθεο «νῆφε ἐν πᾶσι» εἶναι βασικότατο. Ἀνάγκη νά κατανοήσουμε ὅτι ὁ Χριστός εἶναι τό Α καί τό Ω, τό κέντρον καί τό θεμέλιο τῆς ζωῆς μας. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ Χριστοκεντρικότητα εἶναι τό ζητούμενο. Ἐπάνοδος στή Χριστοκεντρικότητα, ὅπως ἀποφάνθηκε ὁ Ἀπ. Παῦλος: «Χριστῷ συνεσταύρωμαι, ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δέ ἐν ἐμοί Χριστός». Δέν ζῶ πλέον ἐγώ, ὁ παλαιός ἄνθρωπος, ἀλλά ζεῖ μέσα μου ὁ Χριστός. Αὐτό εἶναι τό πνευματικό μεγαλεῖο τῆς ὕπαρξής μου. Μποροῦμε νά τό κατανοήσουμε; Μακρυά ἡ ἁμαρτία, ἡ ἀνομία, ἡ ἀσέβεια. Χριστοκεντρικότητα μόνον «ἐν παντί». «Ὡς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ». Ὁ Χριστός νά εἶναι στή ζωή μου, θεῖος Νομοθέτης, ἀληθής Κυβερνήτης, τέλειο Πρότυπο. Ὑψίστη ἀξία, συνεπῶς, ἡ Χριστοκεντρικότητα. Καί ἡ Χριστοκεντρικότητα ἀρχίζει καί περαιοῦται στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, γιατί Ἐκκλησία εἶναι ὁ Χριστός καί ὁ Χριστός ἡ Ἐκκλησία. Εἶναι λάθος αὐτό πού λέγεται: «Ἐγώ πιστεύω στό Χριστό καί ἀγνοῶ τήν Ἐκκλησία». «Στέφανος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Χριστός» θά μᾶς πεῖ σοφός λόγιος τοῦ 2ου αἰώνα.

Καί ἀσφαλῶς ὀφείλουμε νά γνωρίζουμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία μελετᾶ, προσεύχεται, ἀγαπᾶ, προσφέρει τήν αὐθεντική, τήν σώζουσα ἀλήθεια. Ἔχει τήν Ἀπολογητική της. Ἀπαντᾶ στά ἐρωτήματα τοῦ ἀνθρώπου. Καί αὐτή ἡ Ἀπολογητική, ἡ φωνή δηλαδή τῆς Ἐκκλησίας εἶναι βιβλική, δηλαδή στηρίζεται στήν Ἁγία Γραφή καί

πατερική, δηλαδή θεμελιώνεται στήν πατερική διδασκαλία. Δίδει τήν μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί οὐδείς σοφώτερος τῆς Ἐκκλησίας. «Καί πύλαι Ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς». Καί τέλος ἡ Ἐκκλησία διά τῶν ἱερῶν Μυστηρίων της προσφέρει τήν θεία Χάρι, χαριτώνει καί εὐλογεῖ τόν πιστό ἄνθρωπο. «Ὁ ἔχων, λοιπόν, ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω». Καί ὁ πιστός προχωρεῖ. «Ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι». Ὁ ἄλλος; «Ὁ ρυπαρός ρυπαρευθήτω ἔτι». Εἶναι θέμα ἐλευθερίας. Ἀλλά ἰσχύει καί τό: «Ἰδού ἔρχομαι ταχύ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τό ἔργον ἔσται αὐτοῦ... Μακάριοι, λοιπόν, οἱ ποιοῦντες τάς ἐντολάς αὐτοῦ».

Δέν μένει, παρά νά υἱοθετήσουμε τούς βιβλικούς λόγους. «Τό φῶς ἐπί τήν λυχνίαν», «ἔσεσθέ μοι μάρτυρες» καί «ἕτοιμοι ἀεί εἰς ἀπολογίαν». Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας στάθηκε σημεῖο ὀρθοδόξου πίστεως. Εἶχε κέντρο τῆς ζωῆς του τόν Χριστό. Ἐμεῖς ἄραγε τί θέτουμε ὡς κέντρο τῆς βιοτῆς μας;».

